

Oslo universitetssykehus HF

Styresak

Dato møte:	5. november 2025
Saksbehandler:	Direktør for Stab virksomhetsstyring
Vedlegg:	1. Budsjettpresentasjon fra Helse Sør-Øst 2. Foretaksmål 2026
Sak 74/2026:	Budsjett 2026

Forslag til vedtak:

1. Styret tar saken til orientering.

Oslo, 29. oktober 2025

Bjørn Atle Lein Bjørnbeth
Sign.

1. Innledning

Helseforetakets hovedoppdrag er å yte gode og likeverdige spesialisthelsetjenester til alle som trenger det når de trenger det, uavhengig av alder, kjønn, bosted, økonomi og etnisk bakgrunn, samt å bidra til forskning, undervisning og opplæring av pasienter og pårørende – innenfor tildelte økonomiske rammer.

Styret i Oslo universitetssykehus HF behandlet økonomisk langtidsplan (ØLP) for perioden 2026-2044 i styremøtet 30. april 2025. Planen danner grunnlaget for arbeidet med budsjett 2026, både for drift og investeringer. ØLP viste at budsjettsituasjonen for 2026 blir svært krevende, og at det er et tydelig behov for ytterligere effektivisering for å dekke økte kostnader. Det er også nødvendig å øke investeringsevnen.

Oslo universitetssykehus HF skal prioritere nødvendige helsetjenester til befolkningen i henhold til våre lokale, regionale og nasjonale oppdrag. I 2026 skal overtakelse av de somatiske spesialisthelsetjenestene for innbyggerne i Alna prioriteres sammen med forberedelse til ibruktakelse av Ny sikkerhetspsykiatri på Ila og Livsvitenskapsbygget. Samtidig pågår det målrettet arbeid for å sikre faglig og økonomisk bærekraft mot årsskiftet 2026/2027.

Den 12. juni 2025 ble skriv nr. 1 om Plan og budsjett 2026, med foreløpige planleggingsrammer, oversendt til klinikkene. Her fremgikk det at budsjettsituasjonen vil være meget krevende, og at det er et klart behov for ytterligere effektivisering, både for å finansiere økte kostnader på flere områder og for å sikre at foretaket har nødvendig investeringsevne de nærmeste årene. Resultatet er planlagt økt fra 250 millioner kroner i 2025 til 829 millioner kroner i 2026. Videre øker finanskostnadene med mer enn 300 millioner kroner, kostnadene til Sykehuspartner med om lag 100 millioner kroner, samtidig som gevinstene fra utviklingstiltak og investeringer er for lave og kommer senere enn planlagt.

For å styrke helseforetakets gjennomføringsevne og legge til rette for en helhetlig og koordinert innsats i hele foretaket, ble det besluttet fem foretaksmål for 2026. Disse fremkommer av vedlegg 2 til denne saken.

2. Regjeringens forslag til statsbudsjett

Den 15. oktober 2025 la regjeringen fram forslag til statsbudsjett 2026. Regjeringen har følgende hovedmål i 2026:

- God helse og mestring i befolkningen, uavhengig av sosial bakgrunn.
- Gode pasientforløp og rask tilgang til tjenester i hele landet.
- Helse- og omsorgstjenesten er et attraktivt arbeidssted i et livslangt karriereløp.
- Bærekraftig og rettferdig ressursbruk.
- Helse- og omsorgssektoren er forberedt i møte med kriser og katastrofer.

I stortingsperioden vil viktige styringsmål være å redusere ventetidene for påbegynt helsehjelp hvert år og redusere ventetidene til videre utredning og behandling. Regjeringen varsler at styringskrav og mål i oppdragsdokument og foretaksmøte for 2026 vil samles i følgende hovedområder:

- Rask tilgang til trygge helsetjenester av høy kvalitet og sammenhengende pasientforløp.
- Styrke psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling.
- Kunnskapsbaserte og bærekraftige tjenester gjennom forskning, innovasjon og næringslivssamarbeid.
- Den offentlige helsetjenesten skal være fagfolkenes foretrukne arbeidsplass.
- Spesialisthelsetjenesten bidrar til samfunnssikkerhet og er forberedt på kriser.
- En bærekraftig drift og utvikling av spesialisthelsetjenesten.

Når det gjelder finansiering foreslår regjeringen blant annet:

- En styrking av de regionale helseforetakenes ordinære, frie driftsbevilgninger i 2025 på om lag 3,4 milliarder kroner sammenlignet med saldert budsjett 2025. Dette inkluderer om lag 2,9 milliarder kroner til økt aktivitet, hvorav 2,8 milliarder kroner som følge av demografiske endringer. Fratrullet effektiviseringstiltak, øker driftsbevilgningen med 3,1 milliarder kroner sammenlignet med saldert budsjett 2025.
- 40 millioner kroner til utprøvinger som inngår i regjeringens "Prosjekt X" .
- 40 millioner kroner til helseteam innen psykisk helsevern i barnevernet.
- Spesialisthelsetjenesten samlet pålegges et effektiviseringskrav innen administrasjon på 194 millioner kroner, som ikke skal påvirke pasienttilbudet.
- Refusjoner innen offentlige laboratorie- og radiologiske undersøkelser underreguleres med 79 millioner kroner.
- Det er lagt til grunn et anslag for lønns- og prisvekst på 3,2 prosent i 2026, hvorav lønn vektet med 56,6 prosent og pris 43,4 prosent. Vektingen er endret fra henholdsvis 70 prosent og 30 prosent. Endring i vekt skyldes at prisvekst på bruttoinvesteringer er innarbeidet i beregningen. Deflatoren er noe lavere enn den ville vært ved å bruke samme metode som tidligere år.
- Budsjettet skal legge til rette for en generell vekst i pasientbehandling i spesialisthelsetjenesten på om lag 1,4 prosent i 2026 fra anslått aktivitetsnivå per første tertial 2025.
- I tråd med Nasjonal helse- og samhandlingsplan legges det til grunn at vekst som følge av at vi blir flere og eldre, finansieres med en marginalkostnad på 100 prosent. Regjeringen vil senest i forbindelse med neste Nasjonal helse- og samhandlingsplan oppdatere forutsetningen om marginalkostnad basert på et oppdatert faglig grunnlag.
- Helse Sør-Øst RHF foreslås bevilget 1 183 millioner kroner i basisramme til økt aktivitetsvekst.
- Helse Sør-Øst RHF er bevilget fire nye lån til store byggeprosjekt med 90 prosent låneandel av styringsrammen (P50-estimat). De innvilgede lånene inkluderer videreutvikling av Sykehuset Innlandet HF, Mjøssykehuset, stråle- og somatikkbygg Kalnes ved Sykehuset Østfold HF, kreft- og somatikkbygg (sengeposter og bildemodaliteter) for Akershus universitetssykehus HF, og byggetrinn 3 ved Sunnaas sykehus HF.

Helse Sør-Øst RHF fordelte basisrammen for 2026 gjennom økonomisk langtidsplan 2026-2045. Endringer som følge av prioriteringer i statsbudsjettet, prisjusteringer mv. innarbeides deretter i den inntektsrammen som legges til grunn i årsbudsjettet for 2026. På nåværende tidspunkt er det ikke avklart hvordan Helse Sør-Øst RHF vil fordele endringene som følger av regjeringens forslag til statsbudsjett mellom helseforetakene. Utgangspunkt for fordelingen av basisrammen vil være den regionale inntektsmodellen.

Samlet sett er den foreløpige vurdering av regjeringens forslag til statsbudsjett at det ikke kan forventes ekstra midler av betydning utover det som allerede er hensyntatt til foreløpige budsjetttrammer til klinikkene fra 12. juni 2025. Enkelte av elementene forventes å gi noe lavere inntekter. Dette gjelder særlig deflator og resultatbasert finansiering. For Oslo universitetssykehus HF, som har en omfattende aktivitet for andre sykehus i Helse Sør-Øst RHF, kan endringen i takster på laboratorieområdet slå mer negativt ut enn for de øvrige helseforetakene.

For nærmere om forslagene i statsbudsjettet vises det til vedlegg med hovedpunkter utarbeidet av Helse Sør-Øst RHF.

3. Status for arbeidet med budsjett 2026

Den 12. juni 2025 ble skriv nr. 1 om Plan og budsjett 2026, med foreløpige planleggingsrammer for 2026, sendt til klinikkene. Hovedpunkter fra skrivet var:

- Klinikkenes viktigste oppgave er å levere nødvendige helsetjenester til befolkningen. Tjenestene skal ta utgangspunkt i pasientenes behov, slik at ressursene prioriteres riktig og pasientene får rett behandling til rett tid. Behandlingen skal være preget av høy faglig kvalitet, god tilgjengelighet, brukermedvirkning, helhetlige pasientforløp og kontinuitet i omsorgen. Pasientsikkerhet skal alltid stå i sentrum. For å sikre god pasientbehandling skal ventetidene reduseres, og fristbrudd unngås.
- Budsjettsituasjonen for 2026 vil være meget krevende og er et klart behov for ytterligere effektivisering både for å finansiere økte kostnader på flere områder, og for å sikre at foretaket har nødvendig investeringsevne de nærmeste årene.
- Klinikkene må planlegge med et omfang av tiltak som dekker det samlede utfordringsbildet, herunder hensynta at kravet til effektivisering vil være større enn det generelle kravet dersom inngangsfarten til 2026 er for svak. I utgangspunktet har alle klinikkene fått et generelt effektiviseringskrav for 2026 på 1,75 prosent fra årets budsjett. I tillegg kommer effekten av videre innfasing av ny inntektsmodell, gevinstkrav knyttet til nytt klinikkbygg på Radiumhospitalet, samt midler til overtakelse av somatiske spesialisthelsetjenestene fra Alna bydel.

Klinikkene leverte 16. oktober foreløpige budsjettinnspill for 2026 som blant annet omfattet følgende:

- Foreløpig aktivitetsbudsjett
- Foreløpig vurdering av økonomisk utfordring for 2025
- Status for arbeidet med nye tiltak

Flere klinikker har identifisert effektiviseringstiltak, men det er ikke tilstrekkelig med tiltak til å håndtere det samlede utfordringsbildet. Det samlede utfordringsbildet tilsier at det må gjøres justeringer i budsjettene for å sikre at klinikkene har ambisiøse, men realistiske budsjetter. Det er lite rom for omprioriteringer mellom klinikkene, og en aktuell problemstilling er å redusere noe på resultatkravet neste år. Frem mot leveranse av endelige budsjetter i november arbeider klinikkene videre med å tilpasse kostnadene til rammer og styringsmål i neste års budsjett.

Arbeidet med å sikre nødvendige tiltak for å tilpasse driften til de økonomiske rammene for 2026 har høyeste prioritet. På styremøtet 17. desember legges det fram forslag til drifts-, investerings-, aktivitetsbudsjett for beslutning. Fastsettelse av resultatkrav for 2026 inngår som en del av dette.

4. Administrerende direktørs vurdering og anbefaling

Budsjettsituasjonen i 2026 vil være meget krevende. Det skyldes både at sykehuset går inn i året med en ubalanse mellom aktivitet og kostnader fra 2025, og at kostnadene i 2026 øker på flere områder, samtidig som effektene av pågående omstillinger kommer senere enn forutsatt. Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026 gir ikke et økt økonomisk handlingsrom sett opp mot det som allerede er hensyntatt, mer trolig en liten svekkelse.

I arbeidet med budsjett 2026 har administrerende direktør tatt utgangspunkt i resultatkravet på 829 millioner kroner for 2026 slik det fremkommer av Økonomisk langtidsplan 2026-2029. Selv om det er

mange pågående forbedringstiltak, ser administrerende direktør at det tar lengre tid enn forutsatt å realisere de økonomiske effektene. På bakgrunn av dette vurderer administrerende direktør å redusere resultatkravet for 2026 noe. Det gjøres avveininger av behov for å sikre realistiske budsjetttrammer for klinikkene, samtidig som det er viktig å ikke svekke en allerede meget krevende investeringssituasjon. I en situasjon der foretaket skal overta ansvaret for de somatiske spesialisthelsetjenestene i Alna bydel fra januar, og samtidig må bruke betydelige ressurser på å forberede ibruktakelse av Ny sikkerhetspsykiatri på Ila ultimo 2026 og Livsvitenskapsbygget primo 2027, vurderes en nedjustering av resultatmålet for 2026 likevel som nødvendig.

Administrerende direktør anbefaler styret å ta redegjørelsen om budsjett 2026 til orientering.